

“Німецький табір”, офорти “Літо в горах”, “Прачки” та акватинта “Спокій”. О.Л.Кульчицька обирається депутатом Львівської обласної Ради депутатів трудящих.

Указом Президії Верховної Ради України Кульчицька у 1948 році нагороджена орденом “Знак Пошани”.

У період 1949-1950 рр. виконує цикли ліногравюр “Краса рідної землі” та “Багатство рідної землі”. Художницю обрано членом-кореспондентом Академії архітектури України.

З 1951 року О.Л.Кульчицька – депутат Верховної Ради України.

У залах Львівського державного музею українського мистецтва у 1954 році відбулась персональна виставка, яка продемонструвала широким колам громадськості багатогранність таланту художниці.

1956 року указом Президії Верховної Ради України О.Л.Кульчицькій присвоєно почесне звання народного художника, 1957 року – нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора.

У 1967 році за великий внесок у розвиток українського мистецтва О.Л.Кульчицька удостоєна звання лауреата Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка.

8 березня 1967 року художниці не стало.

Творчість О.Л. Кульчицької до теперішнього часу не втрачає своєї педагогічної та художньої цінності і при вмілому її використанні може стати важливим джерелом для виховання національно свідомої, високодуховної особистості. Особливо важливим для сучасної української молоді є приклад відданості художниці-педагога українській національній ідеї, віри в майбутнє нашого народу, приклад безкорисливої самовідданої праці, уміння мобілізувати себе для боротьби в ім'я народу навіть у найважчі часи свого життя і підпорядкувати свою творчість інтересам своєї нації.

ВПЛИВ ТА ЗНАЧЕННЯ ВЕРТЕПУ В РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Наталія Квасниця,

IV курс, педагогічний факультет.

Науковий керівник – *Лисенко Н.В.*,

доктор педагогічних наук, професор.

За умов економічної кризи в Україні, коли натура майже кожного українця тяжіє до матеріальних благ, нехтуючи при цьому духовними джерелами, зневажаючи ті основи, на яких тримається світ – основи Добра, Любові, Взаємопрощення, Взаєморозуміння актуальним є повернення нас українців, до традицій і звичаїв рідного народу, адже кожен звичай, кожна традиція у віруваннях наших предків очищає, возвеличує духовність,

заряджає позитивними енергетичними імпульсами дух і тіло людини. І якщо ми хочемо, щоб Україна мала майбутнє, світле і щасливе, прилучення наших дітей до багатой скарбниці народної мудрості просто необхідне.

Прекрасною традицією нашого народу є вертеп, корені якого сягають сивої давнини. Сучасний дослідник народних звичаїв Олександр Шокало висуває гіпотезу, що ще понад десять тисячоліть тому відбувалися народні священнодійства народження небесного світила Сонця матір'ю Колядою. Крім того, вертеп трактувався, як обрядове відтворення космічного процесу самовідродження Вирію. Таким чином, вже в ті давні часи, наші предки через вертеп звільняли свій дух з під гніту біологічного існування і прилучалися до світової Всеєдності, Абсолюту, Космосу, Бога. Не виключено, що в цих обрядових дійствах активну участь брали діти.

Із запровадженням християнства на українських землях спостерігаємо дещо інше, чисто зовнішнє тлумачення вертепу: мотив народження Сина-Сонця Матір'ю Колядою замінюється народженням Сина Божого Дівою Марією. Про те глибинна ідея звернення до Творчої Сили Космосу, ідея огорнення в цю Силу, залишається незмінною.

Коли саме виник і поширився вертеп як театральне дійство немає точних хронологічних дат. Та вже у XVIII ст. звичай показувати на Різдво вертепну драму був загальновідомий і поширений по всій Україні. В той час, вертепом називали “ящик для ляльок”, який складався з двох поверхів. У першому – розігрувалися євангельські сцени з новонародженим Ісусом, Марією, трьома царями зі Сходу, Іродом, Смертю, Чортом, а в другому – сцени з народного життя українців. У тому, що діти були залучені до вертепного дійства у нас не виникає сумніву. Згадаймо, хоча б трилогію Б.Лепкого “Мазепа”. В одній з її частин, “Мотря” описано вертепне дійство, після якого вітання-віншування проказує маленький хлопчик, який в снігову заметіль приїхав вітати гетьмана разом із старшими бурсаками.

Вищезгаданий екскурс в історії українського вертепу підводить до висновку, що вертеп для наших предків був не просто театральним дійством; він допомагав побачити, осмислити проблеми їхнього сьогодення та вирішити їх через призму розуміння Добра, Любові.

Опитування вихователів та батьків дітей дошкільних закладів м.Івано-Франківська підтвердило нашу думку про те, що до вертепного дійства слід залучати і дітей. Власне тому, напередодні Нового 2001 року, нами була проведена ціла низка заходів з ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з традиціями святкування Різдва. Діти вивчали колядки, різдвяні віншування, побажання. В той же час, ми надали нове спрямування сюжетно-рольовій грі “Сім'я”, використавши знання дітей про різдвяні звичаї та підготовку української сім'ї до них. Ми не лише показували малюкам настільний вертеп, але й залучали їх до вертепного дійства і переконалися, що вертеп – ефективний засіб виховання

моральних почуттів, а відтак і національної свідомості та гідності. Участь у вертепі та підготовка до нього розвинула в дошкільників творчі дії, артистичні здібності, збагатила мовлення і, що найголовніше, діти, прийшовши до новонародженого Ісусика, прийшли до джерела всього сушого – до Любові.

1. Курочкін О.В. Новорічні свята українців. – К.: Наукова думка, 1978. – 190 с.
2. Левкович І. Українські народні різдвяні звичаї – Лондон, 1956. – 42 с.
3. Сосенко К. Різдо – Коляда і Шедрий вечір: Культурологічна оповідь. – К.: Укр. письменник, 1994. – 285 с.
4. Шокало О. Вирій народної культури // Рад. школа. – № 12 – 1990.

ПЕДАГОГІЧНІ ПОГЛЯДИ ПЕТРА БІЛАНЮКА

Оксана Мартиненко.

магістрант, педагогічний факультет.
Науковий керівник – *Ступарик Б. М.*,
доктор педагогічних наук, професор.

В результаті проведеного дослідження встановлено, що Петро Якович Біланюк (7. VII 1894-1977) народився в селі П'ядики Коломийського району, закінчив народну школу в рідному селі, коломийську гімназію, університет у Львові, Високий український Педагогічний Інститут в Празі, здобув докторський ступінь.

Діяльність П. Біланюка можна умовно розділити на такі напрямки: суспільний, політичний, науковий та педагогічний – був вістуном УСС, інспектором гімназій у Львові, секретарем комітету педагогічної вистави в товаристві “Рідна школа”, членом контрольної комісії УНДО “Відродження”, головою УДК в Саноку, приймав участь в написанні УЗЕ, був членом НТШ, працював професором Гарвардського університету, зробив внесок в галузі педагогіки, історії, географії, зоології, біології.

Педагогічні праці присвячені теорії виховання. На його думку “розумне й доцільно проведене виховання являється великою силою; при його допомозі можна змінити не тільки людину – одиницю, але й цілий нарід” [1, с.33].

Мета виховання за П. Біланюком – “виховати сильнішу й ліпшу людину – громадянина” [2, с.79].

В своїх педагогічних працях виділив такі **завдання виховання**:

- 1) вщиплювати дітям добрі звички;
- 2) виробляти в дітей сильні характери;
- 3) привчати дітей до громадського життя і збірної праці;
- 4) плекати народну свідомість і культуру.